

Organy porządku publicznego

Dr Andrzej Bielecki

Państwowa Straż Rybacka

I. Charakterystyka ogólna

Państwowa Straż Rybacka została utworzona na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z 18.4.1985 r. o rybactwie śródlądowym¹. Wskazana ustawa reguluje zasady i warunki ochrony, chowu, hodowli i połowu ryb w powierzchniowych wodach śródlądowych².

Państwowa Straż Rybacka jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną tworzoną w województwach i podległą bezpośrednio wojewodzie³ (art. 22 ust. 3 RybŚródU), której głównym zadaniem jest kontrola przestrzegania ustawy o rybactwie śródlądowym oraz przepisów wydanych na jej podstawie (art. 22 ust. 2 RybŚródU)⁴. Rozwiązanie to koresponduje z koncepcją administracji zespolonej w województwie – a dokładnie z art. 2 pkt 2 ustawy z 23.1.2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁵, wedle którego administrację rządową na obszarze województwa wykonują organy rządowej administracji zespolonej w województwie, w tym kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży⁶. Oznacza to, że niedopuszczalne jest umiejscowienie Państwowej Straży Rybackiej np. w wydziale rolnictwa urzędu wojewódzkiego z prowadzeniem podległości Państwowej Straży Rybackiej dyrektorowi tego wydziału. Ustawa nakazuje, aby Państwowa Straż Rybacka była podległa wojewodzie bez jakichkolwiek ogniw pośrednich⁷.

---

¹ Tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1471 ze zm.

² W. Radecki, *Prawo o rybactwie śródlądowym*, Wrocław 1994, s. 15 i nast.

³ M. Górski, J. S. Kierzkowska, *Prawo ochrony środowiska*, Bydgoszcz 2006, s. 534.

⁴ Szczegółowe kompetencje Państwowej Straży Rybackiej określa art. 23 i 23a RybŚródU.

⁵ Dz.U. Nr 31, poz. 206 ze zm.

⁶ Kompetencje określone przepisach art. 23 i 23a RybŚródU Państwowa Straż Rybacka wykonuje w imieniu własnym.

⁷ W. Radecki, *Ustawa o rybactwie śródlądowym. Komentarz*, Warszawa 2005, s. 164.

Szczegółowa organizacja i sposób działania straży różni się w poszczególnych województwach, ponieważ określający je regulamin nadaje w drodze zarządzenia właściwy wojewoda (art. 22 ust. 7 RybŚródU). Na organizację wewnętrzną Państwowej Straży Rybackiej w województwie składają się: Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Rybackiej, obejmująca swoim zasięgiem obszar całego województwa, którą kieruje komendant wojewódzki Państwowej Straży Rybackiej podległy – jak była już o tym mowa powyżej – bezpośrednio wojewodzie i jego zastępca, oraz posterunki jako wewnętrzne jednostki organizacyjne, tworzone na podstawie zarządzeń wewnętrznych komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Rybackiej, które działają w wyznaczonych powiatach⁸.

Zastępca komendanta wojewódzkiego, komendanci posterunków, pracownicy administracyjni obsługi Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Rybackiej podlegają bezpośrednio komendantowi wojewódzkiemu, natomiast komendantowi posterunku podlegają strażnicy stanowiący obsadę posterunku.

Państwowa Straż Rybacka w Polsce realizuje swoje zadania przez 16 komend wojewódzkich⁹:

- 1) Komenda Wojewódzka PSR w Opolu,
- 2) Komenda Wojewódzka PSR w Gdańsku,
- 3) Komenda Wojewódzka PSR we Wrocławiu,
- 4) Komenda Wojewódzka PSR w Rzeszowie,
- 5) Komenda Wojewódzka PSR w Suwałkach,
- 6) Komenda Wojewódzka PSR w Poznaniu,
- 7) Komenda Wojewódzka PSR w Katowicach,
- 8) Komenda Wojewódzka PSR w Szczecinie,
- 9) Komenda Wojewódzka PSR w Gorzowie Wielkopolskim,
- 10) Komenda Wojewódzka PSR w Bydgoszczy,
- 11) Komenda Wojewódzka PSR w Lublinie,
- 12) Komenda Wojewódzka PSR w Łodzi (z siedzibą w Sieradzu),
- 13) Komenda Wojewódzka PSR w Krakowie,
- 14) Komenda Wojewódzka PSR w Olsztynie,
- 15) Komenda Wojewódzka PSR w Kielcach,
- 16) Komenda Wojewódzka PSR w Warszawie.

Trzy komendy: w Lublinie, Krakowie i Katowicach, działają w strukturach urzędów wojewódzkich, pozostałe 13 komend to w pełni odrębne jednostki, które prowadzą własną księgowość, kadry i we własnym zakresie przeprowadzają zamówienia publiczne.

Ustawa o rybactwie śródlądowym nie ustala wymagań stawianych przed strażnikami rybackimi. Ponieważ jednak wszyscy strażnicy rybaccy

---

⁸ Tamże, s. 165.

⁹ J. Ciechanowicz-McLean (red.), K. Biernat, P. Mierzejewski, D. Trzczińska, *Polskie prawo ochrony przyrody*, Warszawa 2006, s. 161.

podlegają ustawie z 16.9.1982 r. o pracownikach urzędów państwowych¹⁰, stosuje się do nich wymagania określone tą ustawą¹¹.

Funkcjonariuszem Państwowej Straży Rybackiej może zostać osoba, która jest obywatelem polskim, ukończyła 18 lat życia i ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych, jest nieskazitelnego charakteru, ma odpowiednie wykształcenie i odbyła aplikację administracyjną, posiada stan zdrowia pozwalający na zatrudnienie na określonym stanowisku (art. 3 PracUrzPU).

Ponadto wymagana jest znajomość przepisów: ustawy o rybactwie śródlądowym i przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie, ustawy z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego¹², ustawy z 24.8.2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia¹³, ustawy z 20.5.1971 r. – Kodeks wykroczeń¹⁴, ustawy z 16.4.2004 r. o ochronie przyrody¹⁵, ustawy z 28.9.1991 r. o lasach¹⁶, ustawy z 13.10.1995 r. – Prawo łowieckie¹⁷, ustawy z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego¹⁸. Wymagane jest także: prawo jazdy kategorii co najmniej B lub patent żeglarski co najmniej stermotorzysty (preferowane posiadanie obydwóch uprawnień), dyspozycyjność – zamieszkanie w miejscu lokalizacji posterunku rejonowego lub w odległości nie większej niż 10 km od niego, bardzo dobra sprawność fizyczna – umiejętność pływania, brak przeciwwskazań do posiadania i używania służbowej broni palnej, dobra znajomość terenu działania posterunku rejonowego, a w szczególności znajdujących się tam wód śródlądowych, zdolność logicznego i jasnego redagowania dokumentów służbowych i pism, wiek do 40 lat.

II. Status prawny i uprawnienia

W myśl art. 22 ust. 4 RybŚródU strażnicy Państwowej Straży Rybackiej pełnią służbę w organach administracji państwowej i podlegają przepisom ustawy o pracownikach urzędów państwowych.

Na podstawie art. 26 ust. 1 RybŚródU Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wydał 9.5.1997 r. rozporządzenie w sprawie praw i obowiązków pracowniczych, zasad wynagradzania, wzorów oznak i legitymacji służbowej, odznaki służbowej i umundurowania strażników Państwowej Straży Rybackiej oraz wzoru oznaki i legitymacji strażni-

---

¹⁰ Tekst jedn. Dz.U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953 ze zm.

¹¹ W. Radecki, Ustawa o rybactwie śródlądowym, s. 164–165.

¹² Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm.

¹³ Tekst jedn. Dz.U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848 ze zm.

¹⁴ Tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275 ze zm.

¹⁵ Tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.

¹⁶ Tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 ze zm.

¹⁷ Tekst jedn. Dz.U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.

¹⁸ Tekst jedn. Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

ka Społecznej Straży Rybackiej¹⁹. Przepis § 1 rozporządzenia stanowi, iż strażnikami PSR są: komendant wojewódzki, zastępca komendanta wojewódzkiego, komendant posterunku, starszy strażnik, strażnik, młodszy strażnik. Wszyscy oni podlegają przepisom tej samej ustawy o pracownikach urzędów państwowych. Szczegóły dotyczące stosunku pracy strażników zostały uregulowane we wskazanym rozporządzeniu.

Strażnicy Państwowej Straży Rybackiej przy wykonywaniu czynności służbowych korzystają z ochrony prawnej przewidzianej w przepisach ustawy z 6.6.1997 r. – Kodeks karny²⁰ dla funkcjonariusza publicznego. Oznacza to szczególną ochronę prawną strażników Państwowej Straży Rybackiej, w czasie wykonywania obowiązków służbowych:

- 1) naruszenie nietykalności cielesnej strażnika Państwowej Straży Rybackiej jest przestępstwem z art. 222 § 1 KK ściganym z oskarżenia publicznego z urzędu, jest to przestępstwo zagrożone karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3;
- 2) czynna napaść na strażnika PSR dokonana przez grupę osób lub z użyciem broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego jest przestępstwem z art. 223 KK, jest to przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności od roku do 10 lat;
- 3) użycie przemocy lub groźby bezprawnej w celu wywarcia wpływu na czynności urzędowe strażnika PSR lub w celu zmuszenia strażnika PSR do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej jest przestępstwem z art. 224 KK (art. 224 § 1 i § 2), jest to przestępstwo zagrożone karą do 3 lat pozbawienia wolności.

Jeżeli natomiast następstwem użycia przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia strażnika Państwowej Straży Rybackiej do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej będzie ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci:

- a) pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia,
  - b) innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej albo znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zszpecenia lub zniekształcenia ciała, albo inne naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia,
- to jest to przestępstwo zagrożone karą od roku do lat 5 (art. 224 § 3 KK);
- 4) udaremnianie lub utrudnianie wykonania czynności służbowej strażnika PSR podczas przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony śro-

---

¹⁹ Dz.U. Nr 55, poz. 354 ze zm. Szczegółowe unormowania dotyczące wzorów oznak, legitymacji służbowej, a także praw i obowiązków pracowniczych strażników zostały uregulowane w tym rozporządzeniu.

²⁰ Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.

- dowiska, jest przestępstwem z art. 225 § 1 KK, zagrożonym karą pozbawienia wolności do lat 3;
- 5) znieważenie strażnika PSR jest przestępstwem z art. 226 KK, zagrożonym karą grzywny, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku;
  - 6) podawanie się za strażnika PSR albo wyzyskiwanie błędnego przeświadczenie o tym innej osoby i wykonywanie czynności związanej z jego funkcją, jest przestępstwem z art. 227 KK i podlega karze grzywny, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Z ochrony prawnej przewidzianej w tych przepisach karnych korzysta także osoba przybrana do pomocy przez strażnika Państwowej Straży Rybackiej.

Rozbudowanej ochronie przysługującej strażnikom Państwowej Straży Rybackiej towarzyszy także zaostrzona odpowiedzialność karna. Mogą oni odpowiadać za przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków oraz działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego – jest to przestępstwo z art. 231 § 1 KK zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 3. Jeżeli dodatkowo sprawca dopuszcza się któregoś z ww. czynów w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, to podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10 (art. 231 § 2 KK). Natomiast, jeżeli funkcjonariusz działa nieumyślnie lecz wyrządza istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 (art. 231 § 3 KK).

Przyjęcie korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 (art. 228 § 1 KK), a w przypadku spraw mniejszej wagi – grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 (art. 228 § 2 KK). Natomiast za przyjęcie korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy w zamian za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa grozi kara pozbawienia wolności od roku do lat 10 (art. 228 § 3 KK). Takiej samej karze podlega osoba, która w związku z pełnieniem funkcji publicznej uzależnia wykonanie czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy, lub takiej korzyści żąda (art. 228 § 4 KK). Jeżeli korzyść majątkowa albo jej obietnica jest znacznej wartości, to przestępstwo to jest zagrożone karą pozbawienia wolności od 2 do 12 lat (art. 228 § 5 KK).

W czasie wykonywania czynności służbowych strażnik PSR ma prawo do otrzymania bezpłatnego umundurowania, oznak służbowych, odznaki służbowej, odzieży specjalnej i wyposażenia osobistego z obowiązkiem ich noszenia w czasie pełnienia obowiązków służbowych (art. 22 ust. 5 RybŚródU). Jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych komendant wojewódzki PSR może zezwolić na używanie ubioru cywilnego w czasie wykonywania obowiązków służbowych (art. 22 ust. 6 RybŚródU).

Określając kompetencje PSR, należy wziąć pod uwagę uprawnienia strażnika Państwowej Straży Rybackiej, przysługujące mu przy wykony-

waniu czynności służbowych. Artykuł 23 RybŚródU zawiera wyliczenie kompetencji strażników PSR. Kompetencje te możemy podzielić na kompetencje o charakterze kontrolnym, obejmujące wykonywanie czynności procesowych, wraz z możliwością nakładania grzywny w drodze mandatu karnego, jak i kompetencje związane z zabezpieczeniem porzuconych ryb i przedmiotów oraz noszeniem i stosowaniem broni oraz innych środków przymusu²¹. Państwowa Straż Rybacka upoważniona jest także do występowania o pomoc na zasadach określonych w przepisach ustawy z 6.4.1990 r. o Policji²², w tym żądania pomocy od instytucji państwowych²³. Państwowa Straż Rybacka sprawuje także specjalistyczny nadzór na Spółczną Strażą Rybacką²⁴. Zasady sprawowania nadzoru określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 17.5.1999 r. w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Spółczną Strażą Rybacką oraz ramowy regulamin tej straży²⁵.

Artykuł 23 RybŚródU wskazuje następujące kompetencje strażnika PSR:

- 1) kontrolę,
- 2) wykonywanie czynności procesowych,
- 3) występowanie o pomoc,
- 4) zabezpieczanie porzuconych ryb i przedmiotów,
- 5) noszenie broni i innych środków przymusu.

Kompetencje kontrolne strażników Państwowej Straży Rybackiej obejmują zgodnie z brzmieniem art. 23 RybŚródU²⁶:

- 1) kontrolę w miejscach dokonywania połowu, obejmującą:
  - a) kontrolę dokumentów uprawniających do połowu ryb (chodzi tu o połów zawodowy jak i amatorski) – u osób dokonujących połowu (art. 5 RybŚródU), a w przypadku amatorskiego połowu ryb – karty wędkarskiej lub karty łowiectwa podwodnego (art. 7 ust. 2 RybŚródU),
  - b) kontrolę ilości, masy i gatunków odłowionych ryb,
  - c) kontrolę środków transportowych,
  - d) kontrolę przedmiotów służących do połowu ryb;
- 2) kontrolę w miejscach przetwarzania lub wprowadzania ryb do obrotu, obejmującą:

---

²¹ M. Górski, *Prawo ochrony środowiska*, Warszawa 2009, s. 578.

²² Tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.

²³ W. Radecki, *Ustawa o rybactwie śródlądowym*, s. 139.

²⁴ A. Misiuk, *Administracja porządku i bezpieczeństwa publicznego. Zagadnienia prawno-ustrojowe*, Warszawa 2008, s. 192.

²⁵ Dz.U. Nr 49, poz. 489.

²⁶ W. Radecki, *Ustawa o rybactwie śródlądowym*, s. 168; *tenże*, *Przestępstwa i wykroczenia rybackie*, Prok. i Pr. 1997, Nr 2, s. 24 i nast.; zob. też K. Gruszecki, *Przestępstwa i wykroczenia w znowelizowanej ustawie o rybactwie śródlądowym*, PS 1997, Nr 3 s. 50 i nast.

- a) kontrolę dokumentów stwierdzających pochodzenie ryb (art. 10 ust. 2 RybŚródU),
  - b) kontrolę ilości, masy i gatunków ryb przetwarzanych lub wprowadzanych do obrotu;
  - c) kontrolę przedmiotów służących do połowu ryb;
- 3) możliwość wstępu i wjazdu do niżej wymienionych miejsc oraz prowadzenie działań kontrolnych bez konieczności uzyskania zgody ich właściciela lub użytkownika:
- a) do pomieszczeń magazynowych i miejsc składowania ryb oraz na tereny obrębów hodowlanych,
  - b) na tereny pozostające w administracji urzędów morskich, na tereny lasów, zakładów przemysłowych, ośrodków turystyczno-wypoczynkowych, gospodarstw rolnych w zakresie niezbędnym do prowadzenia kontroli na wodach przyległych do tych terenów,
  - c) na wały przeciwpowodziowe, śluzy, tamy, na teren elektrowni, młynów i tartaków wodnych, przepompowni oraz innych urządzeń piętrzących wodę, z wyjątkiem terenów i obiektów Sił Zbrojnych, Straży Granicznej i Policji oraz innych, których szczególne przeznaczenie stanowi informacje niejawne o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne”.

Wykonywanie czynności procesowych może towarzyszyć kontroli lub następować w wyniku informacji uzyskanych w czasie kontroli. Strażnik PSR jest uprawniony do żądania wyjaśnień i wykonywania czynności niezbędnych do przeprowadzenia kontroli. Ustawa rybacka określa liczne kompetencje procesowe strażników PSR.

W ramach kompetencji procesowych strażnik PSR ma uprawnienie do²⁷:

- 1) legitymowania osób podejrzanych w celu ustalenia ich tożsamości;
- 2) odebrania za pokwitowaniem ryb i przedmiotów służących do ich połowu;
- 3) zatrzymania za pokwitowaniem dokumentów uprawniających do połowu ryb u osób dokonujących połowu oraz dokumentów stwierdzających pochodzenie ryb u osób przetwarzających lub wprowadzających ryby do obrotu;
- 4) kontroli środków transportowych w celu sprawdzenia zawartości ich ładunku w miejscach związanych z połowem ryb;
- 5) przeszukiwania osób i pomieszczeń na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego w celu znalezienia przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających przepadkowi;
- 6) doprowadzenia do najbliższego komisariatu lub posterunku Policji osób, w stosunku do których zachodzi uzasadniona potrzeba podjęcia dalszych czynności wyjaśniających;

---

²⁷ K. Gruszecki, *Przestępstwa i wykroczenia w znowelizowanej*, s. 50; W. Radec-ki, *Przestępstwa i wykroczenia rybackie*, s. 24 i nast.

- 7) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia określone w ustawie;
- 8) dokonywania czynności wyjaśniających w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, które zostały określone w przepisach ustawy, udziału tych w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego oraz wnoszenia środków zaskarżenia od rozstrzygnięć zapadłych w tych sprawach.

Należy w tym miejscu szczegółowo omówić przedstawione powyżej uprawnienia procesowe strażnika PSR. Na wstępie należy poczynić uwagę, iż z powyżej wskazanych uprawnień szczególnych strażnik PSR może skorzystać tylko w wypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.

1. Legitymowanie osób podejrzanych w celu ustalenia ich tożsamości – art. 23 pkt 4 lit. a RybŚródU²⁸

Strażnik Państwowej Straży Rybackiej może wylegitymować jedynie osobę podejrzaną (a nie świadka) i tylko w celu ustalenia jej tożsamości. Według art. 23a ust. 5 RybŚródU do wykonywania czynności przez strażników stosuje się odpowiednio przepisy o Policji. Dlatego też do legitymowania stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o Policji i wydanego na jej podstawie rozporządzenia RM z 26.7.2005 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów²⁹.

Strażnik PSR, który przystępuje do czynności służbowych, jest obowiązany podać swój stopień, imię i nazwisko w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, a także podstawę prawną i przyczynę podjęcia czynności służbowej. Jeżeli osoba legitymowana znajduje się w pojeździe, strażnik Państwowej Straży Rybackiej ma prawo żądać opuszczenia przez nią pojazdu³⁰.

Osoba legitymowana ma obowiązek podporządkowania się żądaniu strażnika PSR pod groźbą odpowiedzialności za wykroczenie z art. 65 KW. Państwowa Straż Rybacka jest z mocy ustawy rybackiej instytucją upoważnioną do legitymowania. Oznacza to, że odmowa udzielenia wiadomości lub okazania dokumentów strażnikowi PSR jest wykroczeniem z art. 65 § 2 KW, a umyślne wprowadzenie go w błąd co do tożsamości, obywatelstwa, zawodu, miejsca zatrudnienia lub zamieszkania, jest wykroczeniem z art. 65 § 1 KW. Odmowa okazania strażnikowi Państwowej Straży Rybackiej dokumentu stwierdzającego tożsamość wyczerpuje znamiona wykroczenia z art. 65 § 2 KW, gdy legitymowany ma taki dokument przy sobie i odmawia okazania go. Jeżeli legitymowany nie po-

---

²⁸ Tenże, *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, Warszawa 2011, s. 138.

²⁹ Dz.U. Nr 141, poz. 1186.

³⁰ W. Radecki, *Prawo o rybactwie śródlądowym. Komentarz*, Wrocław 1997, s. 102.

siada dowodu tożsamości, to za wykroczenie nie odpowiada, nie istnieje bowiem obowiązek posiadania przy sobie dokumentu stwierdzającego tożsamość³¹. Wprowadzenie w błąd może nastąpić również przez zatajenie prawdziwego stanu rzeczy, np. przez podanie fałszywego nazwiska, imienia, zawodu, miejsca pracy lub miejsca zamieszkania, a także na skutek takiego zachowania się sprawcy, które może prowadzić do wyciągnięcia błędnych wniosków przez organ państwowy lub instytucję upoważnioną z mocy ustawy do legitymowania³².

Po zakończeniu wykonywania czynności służbowych strażnik jest zobowiązany do ustnego poinformowania osoby, wobec której podjęto czynności, o prawie złożenia zażalenia do właściwego miejscowo prokuratora na sposób przeprowadzenia tych czynności³³.

2. Odebranie za pokwitowaniem ryb i przedmiotów służących do ich połowu art. 23 pkt 4 lit. b RybŚródU

Ryby należy przekazać (za pokwitowaniem) uprawnionemu do rybackstwa, a przedmioty zabezpieczyć. Powstaje w tym przypadku wątpliwość, czy odbieranie przedmiotów służących do połowu jest tymczasowym zajęciem w rozumieniu art. 48 KPW, czy zatrzymaniem w rozumieniu art. 217 KPK. Problem jest o tyle istotny, gdyż w przeciwieństwie do Służby Leśnej i Państwowej Straży Łowieckiej, Państwowa Straż Rybacka nie ma uprawnień do prowadzenia dochodzeń w sprawach o przestępstwa podlegające trybowi uproszczonemu. Państwowa Straż Rybacka dokonuje przeszukań w trybie określonym przez Kodeks postępowania karnego, dlatego wydaje się być nieprawidłowe założenie, iż odebranie rzeczy miałyby być realizowane w innym w trybie. Przyjmuje się, że jest to tymczasowe zajęcie lub zatrzymanie, skoro są to przedmioty, których przepadek może być orzeczony na podstawie art. 27a ust. 4 pkt 2 RybŚródU, art. 27b ust. 4 pkt 2 RybŚródU oraz 27c ust. 4 pkt 2. Wobec tego PSR po odebraniu przedmiotów jest zobowiązana do następującego postępowania³⁴: jeżeli zachodzi podejrzenie popełnienia wykroczenia, należy zwrócić się do właściwego sądu o wydanie postanowienia o zabezpieczeniu przedmiotów; jeżeli w ciągu 7 dni nie zapadnie postanowienie sądu, tymczasowe zajęcie upada i przedmioty należy zwrócić³⁵.

---

³¹ *Tenże*, Ustawa o rybactwie śródlądowym, s. 169–170; zob. też *K. Gruszecki*, Przesłpstwa i wykroczenia w znowelizowanej, s. 50 i nast.; *W. Radecki*, Przesłpstwa i wykroczenia rybackie, s. 24 i nast.

³² Zob. wyr. SN z 14.9.2004 r., IV KK 137/04, OSNwSK 2004, Nr 1, poz. 1550.

³³ Szczegółowe zasady legitymowania zawiera rozdział 2 (§ 4–7) PostPolR.

³⁴ *W. Radecki*, Ustawa o rybactwie śródlądowym, s. 170; zob. też *K. Gruszecki*, Przesłpstwa i wykroczenia w znowelizowanej, s. 50 i nast.; *W. Radecki*, Przesłpstwa i wykroczenia rybackie, s. 24 i nast.

³⁵ Art. 48 KPW, wynika to również z art. 23 pkt 4 lit. b RybŚródU.

3. Zatrzymanie za pokwitowaniem dokumentów uprawniających do połowu ryb u osób dokonujących połowu oraz dokumentów stwierdzających pochodzenie ryb u osób przetwarzających lub wprowadzających ryby do obrotu – art. 23 pkt 4 lit. c w zw. z art. 23 pkt 1 RybŚródU

Podobne rozwiązania jak przedstawione powyżej ustawodawca zastosował w stosunku do dokumentów uprawniających do amatorskiego połowu ryb, których odebranie bądź przekazanie do depozytu sądowego może być orzeczony na podstawie art. 27a ust. 4 pkt 3 RybŚródU, art. 27b ust. 4 pkt 3 RybŚródU oraz 27c ust. 3 pkt 3 RybŚródU³⁶.

4. Przeszukiwanie osób i pomieszczeń w celu znalezienia przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających przypadkowi – art. 23 pkt 4 lit. e RybŚródU

Do przeszukiwania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego. Przeszukiwanie pomieszczeń i innych miejsc może nastąpić w celu wykrycia lub zatrzymania albo przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej, a także w celu znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że osoba podejrzana lub wymienione rzeczy znajdują się w pomieszczeniu lub innym miejscu. Regułą jest, że dokonujący przeszukania powinien okazać postanowienie sądu lub prokuratora, jednak w wypadkach niecierpiących zwłoki, kiedy takie postanowienie nie mogło być wydane, okazuje nakaz komendanta albo nawet tylko swoją legitymację służbową, ale wówczas musi zwrócić się do sądu lub prokuratora o zatwierdzenie przeszukania³⁷.

Przeszukania dokonuje się tylko w porze dziennej, w porze nocnej – tylko w wypadkach niecierpiących zwłoki. Osobę, u której dokonuje się przeszukania, najpierw wzywa się do wydania poszukiwanych przedmiotów (np. ryb lub narzędzi rybackich), do właściwego przeszukania może dojść dopiero, jeśli osoba ta odmawia. Przy przeszukaniu osoba ta ma prawo być obecna, ponadto może być obecna osoba wskazana przez przeszukującego i osoba wskazana przez tego, u którego następuje przeszukiwanie. Przedmioty znalezione lub wydane w czasie przeszukania należy po dokonaniu oględzin, sporządzeniu spisu i opisu zabrać albo oddać na przechowanie osobie godnej zaufania z zaznaczeniem obowiązku przedstawienia na każde żądanie organu prowadzącego postępowanie. Z przeszukania oraz zatrzymania rzeczy obowiązkowo sporządza się pro-

---

³⁶ W. Radecki, Ustawa o rybactwie śródlądowym, s. 171; zob. też K. Gruszecki, Przepięstwa i wykroczenia w znowelizowanej, s. 50 i nast.; W. Radecki, Przepięstwa i wykroczenia rybackie, s. 24 i nast.

³⁷ W. Radecki, Ustawa o rybactwie śródlądowym, s. 171.